

## KÚRIA

*Bfv.III.168/2015/5.szám*

*A Kúria Budapesten, a 2015. év június hó 16. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő*

### **v é g z é s t:**

*A sikkasztás büntette miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Kiskunhalasi Járásbíróság 6.B.252/2012/65. számú ítéletét, illetőleg a Kecskeméti Törvényszék 2.Bf.258/2014/4. számú végzését az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.*

*E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az előterjesztő, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.*

### **I n d o k o l á s**

*A Kiskunhalasi Járásbíróság a 2014. április 9-én kelt 6.B.252/2012/65. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett sikkasztás büntetében [2012. évi C. törvény - a továbbiakban: Btk. - 372. § (1) bekezdés és (3) bekezdés a) pont], valamint társtettesként elkövetett közokirat-hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés c) pont]. Ezért őt halmazati büntetésül 10 hónapi börtönbüntetésre ítélte, melynek végrehajtását 1 évi próbaidőre felfüggesztette. Megállapította*

továbbá, hogy a szabadságvesztés végrehajtása esetén a terhelt feltételes szabadságra bocsátásának legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének letöltését követő nap.

Az I. rendű terhelt vonatkozásában a terhelt és védőjének fellebbezése alapján eljárva a Kecskeméti Törvényszék a 2014. szeptember 23-án kihirdetett 2.Bf.258/2014/4. számú végzésével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A jogerős ítéletben megállapított tényállás lényege szerint az I. és a II. rendű terhelt a tulajdonukban álló, o-i székhelyű R. Kft. nevében 2007. december 13. napján lízingszerződést kötött az R. L. Zrt.-vel az 5.809.000 forint értékű Opel Vivaro típusú tehergépkocsi megvásárlására.

A kft. 2009. május 21. napját követően lízingdíjat nem fizetett, ezért a sértett a szerződést 2009. július 14-én felmondta.

Ugyanakkor az R. Kft.-nek 2009. július 1. napjára már 4.261.253 forint lejárt esedékességű adótartozása halmozódott fel, mely iránt az APEH végrehajtást indított. Ennek hatására a kft. „önként” 2.200 forintot befizetett.

A rendezetlen adóhatósági tartozás miatt az I. és II. rendű terheltek - ismeretlen személyek közreműködésével - a társaságban lévő üzletrészeiket 2009. július 1. napján, K-n színlelt szerződéssel értékesítették.

Ennek következtében a cég neve P. T. Kft.-re változott, s székhelye K-ra került. P. J. és T. T. vevők azonban a céget csak névlegesen vásárolták meg, azt működtetni sem módjukban, sem szándékukban nem állt. Az üzletrészekért nem fizettek, de a lízingelt gépjárművet sem vették át. A kft. székhelyén és lakóhelyükön sem voltak fellelhetőek.

Az üzletrész-átruházással párhuzamosan a felek a társasági szerződést is módosították a cég neve, székhelye és tagjai vonatkozásában. A keletkezett, valótlan tényeket tartalmazó okiratokat a Békés Megyei Bírósághoz, mint Cégbírósághoz nyújtották be, ahol az adatok átvezetése 2009. július 24-én jogerősen megtörtént.

A kft.-t, illetőleg a székhelyén működő kereskedelmi egységet az I. rendű terhelt és hozzátartozói változatlan tevékenységi körrel működtették tovább.

Az I. és a II. rendű terhelt az R. Kft. által lízingelt gépjárművet a sértett tulajdonos jogos rendelkezése alól pontosan meg nem állapítható helyen, időben és módon végleg elvonta, azt így

eltulajdonították és ezzel az R. L. Zrt. sértettnek 4.216.000 forint kárt okoztak.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen az I. rendű terhelt védője a Be. 416. § (1) bekezdés a) és c) pontjának megjelölésével terjesztett elő felülvizsgálati indítványt.

Ennek indokai szerint az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy az lényegében hiányzik. Ezt a másodfokú bíróság sem észlelte, azt nem egészítette ki és nem módosította, így nem állapítható meg, hogy végzésével tulajdonképpen mit hagyott helyben.

Az indítvány szerint az elsőfokú bíróság csupán rögzítette - nem egyszer iratellenesen - az egyes bizonyítékok tartalmát, azonban azokat nem mérlegelte; nem indokolta meg azt sem, hogy azokból miért a terheltek bűnösségére következtetett.

Nem került értékelésre az a tény, hogy a terheltek ügyvédi felvilágosításra jártak el, a terhelteknek nyilvánvalóan nem kellett volna a jogvégzett ügyvéd tanácsa ellenében eljárnia. Sem az esetleges rossz ügyvédi tanács, sem annak tisztázatlansága nem lehet a terhelti bűnösség alapja.

A bíróság semmivel sem indokolta, hogy a ténybelileg nem vitatott terhelti magatartás miatt jogellenes, a bűnösség megállapítását csupán arra a feltételezésre alapította, miszerint a lízingelt vagyontárgy átadásával általában az adósságaiktól akarnak az érintettek megszabadulni.

Az indítvány kifogásolta, miszerint az elsőfokú bíróság az ítéletének 13. oldala második bekezdésében megjelölt G. É. nevű személyt az I. rendű terhelttel azonosította és az A. F. Kft. tagjaként jelölte meg, és ebből vont le következtetést, noha az I. rendű terhelt nem volt a hivatkozott társaság tagja, az említett G. É. pedig a terheltek egyikével sem azonos.

Ugyancsak nem értékelte a bíróság, hogy a társasági szerződés módosítására rendes közgyűlés alapján került sor, amikor is - a közreműködő ügyvéd előadása szerint is - sor került a lízingelt gépkocsi átadására is. Ezen túlmenően iratellenesen az I. rendű terhelt férjétől való különválása időpontjának és annak a megállapítása is, hogy egyes iratok átadására nem az ügyvédi irodában került sor.

Az indítvány további érvei szerint az ítéletek semmiféle indokolást nem tartalmaznak arra nézve, hogy az eljáró bíróságok a terheltek bűncselekmény elkövetésére irányuló szándékosságát mire alapították. Az I. rendű terhelt minden jogi kérdésben ügyvédhez,

bankhoz fordult; a közgyűlést ügyvéd előtt tartották meg és a gépjárművet szabályosan átruházták az új tulajdonosra.

Sérelmezte a védő, hogy az eljáró bíróság nem tisztázta a gépkocsi további sorsát, csupán feltételezte, hogy azt a terheltek az udvaron felflexelték. Nyilvánvaló azonban, hogy ha el akarták volna sikkasztani a járművet, nem fordulnak ügyvédhez. Abból, hogy az ügyvéd mulasztott, vagy a vevő letagadja a gépkocsit, nem következik a terheltek bűnössége.

Az indítvány szerint hiányzik a szándékra vonatkozó jogi indokolás is. Ugyanakkor ténykérdés: a terheltek nem flexelték fel a gépkocsit, hanem szabályosan átadták a vevőknek.

A védő szerint a terheltet még csak eshetőlegesen sem vezette bűnös szándék, sőt annak elkerülése érdekében mindent megtett: ezért fordult ügyvédhez, kért segítséget és tájékozódott. A vevők esetleges, jogilag ugyan nem tiltott, de a bíróságnak nem tetsző szándéka a terhelte terhére nem róható.

Minderre tekintettel a védő a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, illetve - amennyiben a Kúria arra lehetőséget lát - az I. rendű terhelte felmentését indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a BF.239/2015/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta.

Elsődlegesen utalt arra: a Be. 423. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. A felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható.

Ez azt jelenti, hogy felülvizsgálati eljárásban a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének vitatására sem. A jogkövetkeztetések - így a bűnösség és jogi minősítés megállapításának - helyessége is csupán az irányadó tényállás alapulvételével történhet.

Ehhez képest a felülvizsgálati indítvány azon része, amelyik a tényállás megalapozatlanságát (iratellenességét) sérelmezi, törvényben kizárt.

A bűnösség megállapításának felülbírálata is ugyancsak kizárólag a jogerős ítéleti tényállás alapulvételével történhet. Az ebben megállapított releváns tények alapján - így kiemelten abból, hogy a terheltek a társaságot színlelt szerződéssel adták el azt tovább működtetni nem kívánó személyeknek, a keletkezett iratokat a

cégbírósnál benyújtották, majd azok alapján a valótlan adatok átvezetése megtörtént, a terheltek pedig ezzel egy időben a gépkocsit a tulajdonos rendelkezése alól végleg elvonták és ezzel 4.216.000 forint kárt okoztak - a bűnösség megállapítása és a minősítés is törvényes.

Az ügyészi álláspont szerint az indokolási köteleesség felülvizsgálati eljárásra okot adó megsértése akkor állapítható meg, ha a megtámadott határozat indokolása valamely tény- vagy jogkérdés kapcsán annyira hiányos, hogy nem állapítható meg, a bíróság döntését mire alapozta.

Jelen esetben ilyen hiányosság nem állapítható meg. A védő ténylegesen a bizonyítási kötelezettség megszegése címén is jórészt a tényállás megalapozatlanságát (felderítetlenségét) sérelmezte, ami a felülvizsgálati eljárásban - a korábban írtak szerint - kizárt.

Mindezekre figyelemmel a Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

A Kúria a terhelt felülvizsgálati indítványát a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata értelmében tanácsulésen bírálta el.

A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

A Kúria az indítványban foglaltakra tekintettel előrebocsátja: értelemszerűen nem tekintette az I. rendű terhelt vonatkozásában a felülvizsgálat akadályának, hogy az indítvány a vele társtettesként elítélt II. rendű terheltekre nem terjed ki. A felülvizsgálati eljárás szigorúan személyhez kötött; eredménye nem hat ki az indítvánnyal nem érintett terheltekre, az indítvánnyal érintett terhelt esetében viszont - törvényes felülvizsgálati ok fennállása esetén - az érdemi elbírálásnak nem akadály, hogy az indítvány nem érinti az összes elkövetőt.

A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdése I. pontjának b) vagy c) alpontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

A Be. 373. § (1) bekezdés III. pontjának a) alpontja szerinti eljárási szabálysértés akkor valósul meg, ha az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

A hivatkozott rendelkezés szerint tehát az indokolási kötelezettség

megsértése csak akkor képez ún. „abszolút” hatályon kívül helyezési, és ezzel párhuzamosan felülvizsgálati okot, ha az olyan mértékű, hogy az adott ügydöntő határozat felülbírálatra való alkalmatlanságát eredményezi.

Ezért a Kúria állandó gyakorlata szerint az indokolási kötelesség felülvizsgálati eljárásra okot adó megsértése csak akkor állapítható meg, ha az ügydöntő határozat(ok)ból nem tűnik ki az eljárás bíróság(ok)nak a tényállás megállapításával összefüggő tényfeltáró és értékelő tevékenysége, továbbá az, hogy az érdemi döntésben kifejeződő jogi álláspontját – a bűnösséggel, a minősítéssel, a büntetéssel vagy intézkedéssel kapcsolatban – mire alapozta (BH 2013.10.).

Erről a jelen ügyben nincs szó. Az elsőfokú bíróság indokolásában idézte az egyes megállapításainak alapjául szolgáló bizonyítékokat, utalt azok egymást erősítő, illetve a terhelti vallomásokkal szemben álló voltára.

A bizonyítékok idézésének iratszerűsége, az azok értékelése körében levont következtetések helyessége, és az értékelés eredménye pedig már kívül esik a feltétlen eljárási szabálysértések körén, az tartalmilag az ügydöntő határozat megalapozottságának felülvizsgálati eljárásban meg nem engedett támadása.

Ugyancsak nem kérhető számon az indokolási kötelezettség teljesítése körében az olyan tények értékeléséről való számadás, melyek az irányadó tényállásban nem szerepelnek. Így például a jogerős ítéleti tényállás nem tartalmazza, hogy az I. rendű terhelt ügyvédi tanács alapján, és annak megfelelően járt volna el. Annak pedig kifejezetten az ellenkezőjét rögzítette a tényállás, miszerint az üzletrész átruházásáról szóló szerződés megkötésekor a gépkocsi is átadásra került.

Ugyanakkor megjegyzi a Kúria, hogy az elsőfokú ítélet 9. oldalán szereplő – az indítványban kifogásolt – állítás, miszerint a lízingelt vagyontárgyak átadásával általában az adósságaiktól szoktak megszabadulni az érintettek, nem része a tényállásnak, az még csak nem is a bíróság megállapítása, hanem az egyik tanúvallomás tartalmának idézése.

A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja – egyebek mellett – akkor teszi lehetővé a jogerős ítélet felülvizsgálatát, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor. A bűnösség megállapításának törvényességét azonban a Be. 423. § (1) bekezdés első mondata értelmében kizárólag a jogerős ítéletben foglalt tényállás alapulvételével kell megítélni.

Jelen esetben az irányadó, jogerős ítéleti tényállás egyértelműen tartalmazza, miszerint

- a terheltek 2009. július 1. napján színlelt szerződéssel adták el az R. Kft.-ben fennálló üzletrészeiket,
- olyan személyeknek, akik azért nem fizettek, és a céget nem kívánták tovább működtetni,
- az ennek során keletkezett iratokat a cégbíróságnál benyújtották,
- ahol azok alapján a valótlan adatok átvezetése megtörtént.

Tartalmazza továbbá az irányadó tényállás, hogy

- a terheltek a szerződéssel egy időben nem adták át a gépkocsit a vevőknek,
- hanem azt a tulajdonos rendelkezése alól végleg elvonták, jöllehet
- a lízingszerződést a lízingdíj nem fizetése miatt a sértett már korábban, 2009. július 14. napján felmondta,
- így a terheltek ezzel a sértettnek 4.216.000 forint kárt okoztak,
- miközben a társaság tulajdonát képező üzlethelyiségben a cég eladását követően továbbra is a terheltek érdekeltségébe tartozó kft.-k működtek, változatlan tevékenységet gyakorolva.

E tények alapján mind a közokirat-hamisítás, mind a sikkasztás büntette törvényi tényállásának valamennyi törvényi tényállási eleme maradéktalanul megvalósult.

A fenti tényeknek az I. rendű terhelt terhére való felróhatóságát - azaz a szándékosság megállapítását, illetve az arra vonatkozó indokolás hiányát - ugyancsak a tényállásban nem szereplő, illetve azzal ellentétes tények alapján sérelmezte a védő. Az elsőfokú ítéletben rögzített, és a másodfokú bíróság által nem érintett tényállás azonban egyértelműen tartalmazza: a névleges vevők a társaság megvásárlásakor a terheltektől a gépjárművet nem vették át, hanem azt az I. és a II. rendű terhelt a sértett tulajdonos rendelkezése alól pontosan meg nem állapítható helyen, időben és módon végleg elvonta (elsőfokú ítélet 4. oldal negyedik és hetedik bekezdés).

A szándékosság, és így a bűnösség hiánya nem támadható a jogerős ítéleti tényállással éppen ellentétes olyan tények alapulvételével, miszerint a gépkocsit nem a terheltek, hanem - azok átadása után - a vevők tulajdonították el.

A bűnösségre levont következtetés annak ellenére törvényes, hogy a gépkocsi sorsát nem lehetett felderíteni (az ítélet egyébként olyan megállapítást sem tartalmaz, hogy azt a terheltek flexelték volna fel). A cselekmény elkövetési magatartása ugyanis az eltulajdonítás, ami csak annak megállapítását igényli, miszerint a terhelt a gépkocsit a tulajdonos rendelkezése alól végleg elvonta. A terheltek a gépkocsit a lízingszerződés felmondása ellenére sem szolgáltatották vissza a lízingbeadó tulajdonosnak, s a kft. színlelt átruházása kapcsán sem került az a színleges vevők birtokába. Ilyen körülmények között a gépkocsinak a fel nem lelhető volta a tulajdonos rendelkezése alóli végleges elvonást, azaz eltulajdonítást jelent.

*Az irányadó tényálláshoz képest tehát a jogerős ítélet a büntető anyagi jog sérelme nélkül állapította meg az I. rendű terhelt bűnösségét mindkét terhére rótt bűncselekmény kapcsán, és az indokolási kötelezettség megszegését is alaptalanul sérelmezte az indítvány.*

Mindezekre figyelemmel a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és miután egyéb, a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból vizsgálandó eljárási szabálysértést nem észlelt, a megtámadott határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdésének b) pontja zárja ki.

A Be. 418. §-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. §-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

Budapest, 2015. június 16.

Dr. Belegi József s.k. a tanács elnöke, Dr. Somogyi Gábor s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

írnok  
BÉ